

Lokaal Hitteplan Gemeente Putten

Gemeente Putten
Afdeling Ruimte
Afdeling Samenleving
Afdeling Communicatie

GGD Noord- en Oost-Gelderland
Team Medische Milieukunde

Concept - Juni 2022

INHOUDSOPGAVE

Inleiding.....	3
Verantwoordelijkheden	4
Achtergrond lokaal Hitteplan gemeente PUTTEN.....	5
Conclusies en aanbevelingen	7
Raamwerk communicatiestructuur hitteplan gemeente PUTTEN	8
Verschillende fasen hitteplan gemeente PUTTEN	9
Taken per organisatie hitteplan PUTTEN	10
Taken in de evaluatiefase (najaar- winter)	18
Bijlagen.....	19
Voorbeeld communicatiemateriaal: infographic Tips bij Hitte	19
Infographic Hitte: Ouderen	20
Infographic Hitte: Sport.....	21
Infographic Hitte: Kinderen.....	22

INLEIDING

Aanhoudende hitte kan leiden tot serieuze gezondheidsklachten. Ouderen (vooral 75-plussers) vormen de grootste risicogroep voor hitte-gerelateerde gezondheidsklachten. Ook mensen met een chronische aandoening, eenzamen, (zeer) jonge kinderen en mensen met overgewicht lopen een verhoogd gezondheidsrisico. Daarnaast kunnen deelnemers aan intensieve buitenactiviteiten of (sport)evenementen gezondheidseffecten ondervinden, bijvoorbeeld door oververhitting of uitdroging.

Bij de hittegolven in de afgelopen jaren bleek uit cijfers van het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) dat er sprake was van meer sterfte dan normaal. In 2018 ging dat om ongeveer honderd doden per week méér dan in een gemiddelde week in de zomer. Daarnaast is er een veel grotere groep van mensen die ongemak en klachten ondervinden. Daardoor raakt het ook weer de mensen die zorgen over hen hebben of professioneel zorg verlenen. Ziekenhuizen melden dat tijdens hittegolven meer mensen op de spoedeisende hulp terechtkomen.

Naast hittestress bestaan er andere gezondheidsrisico's tijdens de zomer en periodes van hitte, zoals de combinatie van hitte met luchtvervuiling (smog) en verergering van bestaande chronische aandoeningen. Door het opschuiven van klimaatzones doen ook exotische ziekten en plagen hun intrede in Nederland. Denk bijvoorbeeld aan het Westnijlvirus en de eikenprocessierups.

Het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) heeft daarom een Nationaal Hitteplan opgesteld, dat in 2015 door het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM) is geactualiseerd. Het Nationaal Hitteplan is in feite een communicatieplan, waarbij de informatie tijdig en volledig via brancheorganisaties in de zorg bij de risicogroepen en hun directe omgeving terecht moet komen.

In de praktijk blijkt dit redelijk vrijblijvend en is er behoefte aan lokaal maatwerk. In elke gemeente zijn de netwerken immers net weer iets anders georganiseerd. Ook is de informatie vaak algemeen en onvoldoende toegespitst op de doelgroepen.

Een lokaal hitteplan richt zich op het beter functioneren van individuele verzorgers en professionals, zorginstellingen en maatschappelijke organisaties tijdens een periode van hitte. Het helpt deze betrokkenen bijvoorbeeld bij het verkrijgen van achtergrondinformatie tijdens hitte, en bij de uitvoering van hun reguliere taken en aanvullende maatregelen tijdens hitte. Het beoogt handvatten te geven aan medewerkers werkzaam in lokale gezondheids- en zorgorganisaties, professionele en vrijwillige verzorgers van kwetsbare doelgroepen, belangenorganisaties en intermediairs.

VERANTWOORDELIJKHEDEN

Besturen van lokale overheden en ketenpartners in de zorg zijn verantwoordelijk voor het bevorderen van de samenredzaamheid van alle inwoners. Zij nemen het initiatief voor een lokaal hitteplan, samenwerkings- en coördinatie-afspraken, tijdige waarschuwingen, en het ter beschikking stellen van informatie(middelen).

Voor mensen die in zorginstellingen verblijven, geldt de zorgplicht van de instelling. Ook tijdens periodes van hitte hebben zorginstellingen de taak hun primaire zorgfunctie uit te voeren, maar dan met extra zorg en aandacht voor mensen die kwetsbaar zijn op het gebied van hitte. Zorginstellingen worden geacht hitteprotocollen te hebben, en ervoor te zorgen dat verzorgenden deze ook daadwerkelijk kunnen toepassen. Hetzelfde geldt voor werkgevers die een zorgplicht hebben voor de werkomstandigheden voor hun werknemers.

Voor thuiswonende kwetsbare en niet-zelfredzame mensen zijn de zorgverantwoordelijkheden tijdens hitte (nog) niet eenduidig. Het Nationaal Hitteplan probeert deze mensen vooral te bereiken via communicatie aan direct betrokkenen (mantelzorgers, burens, geriatrische netwerken en thuiszorgorganisaties). Een lokaal hitteplan is erop gericht deze doelgroepen in het eigen gebied beter in beeld te hebben en te bereiken tijdens hitte. Dit sluit aan bij andere ontwikkelingen in de zorg, in het bijzonder bij de aandacht voor het tegengaan van eenzaamheid - een grote risicofactor bij hittestress.

Het lokale hitteplan beoogt een praktische invulling te geven aan deze verantwoordelijkheid en deze op lokaal niveau binnen de eigen lokale netwerken te benoemen. Door het plan jaarlijks voorafgaand aan de zomer te actualiseren blijft alles up-to-date en is snel en goed te anticiperen op een periode van hitte.

ACHTERGROND LOKAAL HITTEPLAN GEMEENTE PUTTEN

Medio 2020 is binnen het werkgebied van het waterschap Vallei en Veluwe het Regionaal Adaptatieplan (RAP) opgesteld. Het RAP is bedoeld als regionale agenda met een dynamische gereedschapskist om samen te werken aan klimaatverandering. Meer informatie:

<https://klimaatvalleienveluwe.nl/kennisportaal/ruimtelijke-adaptatie-strategie/>

Het RAP is eind 2020 door de deelnemende organisaties (28 gemeenten, 2 provincies en het waterschap) bekrachtigd. Daarmee is een gezamenlijke ambitie geformuleerd en zijn op basis van 4 thema's (i.c. prettig wonen/werken, aangenaam recreëren, basisfuncties veiligstellen en natuurlijk bodem- en watersysteem) een aantal speerpunten en projecten benoemd. Bij de uitvoering hiervan geldt het principe "Regionaal delen. Lokaal doen."

Op basis van het geformuleerde speerpunt "aandacht voor hittestress tijdens extreem warme dagen" is vanuit de samenwerking op de Noord-Veluwe door de (7) gemeenten aan de GGD Noord- en Oost-Gelderland (NOG) gevraagd om een raamwerk op te stellen voor een lokaal hitteplan. Dit raamwerk is vervolgens de basis geweest voor de lokale invulling in Putten. Hierbij is niet alleen dankbaar gebruik gemaakt van de expertise bij de GGD NOG, maar ook van de kennis en het netwerk binnen de afdeling Samenleving van de gemeente Putten.

Idealiter zou je willen dat iedereen een gelijke kans heeft op gezondheid in Nederland, waar je ook geboren bent of waar je ook woont. De realiteit is dat de relatief arme wijken ook de warme wijken zijn. Hitte is een nog relatief onbekende omgevingsfactor in Nederland die een grote negatieve impact kan hebben op onze gezondheid en ons welbevinden. Iedere hittegolf voltrekt zich een stille ramp die zich nog grotendeels onder de radar afspeelt. Een hittegolf zorgt doorgaans voor een behoorlijke oversterfte van enkele honderden mensen in een week tijd voor heel Nederland. Dit staat nog los van andere ziektelasten ten gevolge van de hitte en de invloed op het openbare en werkzame leven. Deze cijfers zijn geen eenmalige uitzondering, maar vormen al het nieuwe normaal.

Volgens het meest aannemelijke klimaatscenario van het Koninklijk Nederlands Meteorologisch Instituut (KNMI) stijgt de gemiddelde temperatuur op aarde langzaam maar gestaag. Ook in Nederland wordt deze stijging gemeten en zelfs meer dan het wereldwijde gemiddelde. Ook de variaties op dit gemiddelde nemen toe. Er moet rekening mee worden gehouden dat hittegolven vaker gaan voorkomen en dat die ook nog eens langer kunnen gaan duren. Ook het gemiddeld aantal tropische nachten per jaar gaat naar verwachting flink toenemen: volgens het meeste extreme scenario van 6 naar 16 dagen per jaar. Meer informatie:

<https://www.knmi.nl/producten-en-diensten/klimaatverandering>

Van belang is dat de landelijke sterftcijfers slechts het topje van de ijsberg vormen. Door de relatieve nieuwheid van het fenomeen hitte bestaat nog geen registratiesysteem waarin de negatieve gezondheidseffecten en de zorgkosten als gevolg van hitte worden bijgehouden. Denk bijvoorbeeld aan kosten op het gebied van doktersbezoek, ziekenhuisopnames en

toegenomen zorgbehoefte. Cijfers hierover en ook cijfers met betrekking tot de lokale situatie in Putten kunnen dan ook (nog) niet gegeven worden.

Tijdens een hitteperiode is het van belang dat professionele en ook niet-professionele zorgverleners, als ook familie en burens, extra letten op, en waar nodig zorg bieden aan, voor hittegevoelige mensen in hun omgeving. Het doel van het Nationaal Hitteplan is het tijdig attenderen van instellingen, zorgverleners en vrijwilligers op aanhoudende hitte, zodat zij maatregelen kunnen nemen om de gezondheidsrisico's van aanhoudende hitte te beheersen.

Vanuit het nationale hitteplan zijn door de landelijke GGD en het RIVM voorlichtingsmaterialen ontwikkeld over wat bewoners en organisaties zelf kunnen doen om de negatieve effecten van hitte te verminderen. Hierin staan ook het zorgen voor elkaar en de onderlinge zorgzaamheid centraal. Deze solidariteit is gezien de toenemende vergrijzing en het groeiend aantal personen dat deel uitmaakt van kwetsbare risicogroepen voor hitteletsel van toenemend belang. De gemeenten kunnen hierin hun bewoners ondersteunen. Door de toenemende hittestress is de verwachting dat komende jaren de behoefte aan recreatie in en langs het water toe zal nemen. Bij langdurige hitte en droogte kunnen dan knelpunten ontstaan ten aanzien van de kwaliteit van het oppervlaktewater. Denk bijvoorbeeld aan de groei van blauwalg.

Het lokaal Hitteplan maakt gebruik van de kracht van bestaande lokale communicatiestructuren en netwerken. Hierdoor bereikt de kennis over wat je zelf in je gedrag kunt veranderen ten tijde van hitte, bewoners en organisaties beter. Door het onderwerp hitte duidelijk op de kaart te zetten, biedt het lokaal Hitteplan ook aanknopingspunten voor de gemeenten om met bewoners en maatschappelijke organisaties het gesprek over hitte en ervaren knelpunten aan te gaan. Door deze bewustwording kan het onderwerp hittepreventie in het DNA van het beleid van de verschillende betrokken beleidsdomeinen verankerd raken. Nog altijd geldt: voorkomen is beter dan genezen. Deze beleidsdomeinen zijn Welzijn, (preventieve) Maatschappelijke Zorg, Sport en Gezondheid, Wonen, Ruimtelijke Ordening, Stedenbouw, Inrichting en Beheer Openbare ruimte (wegbeheer, water en groen), Recreatie/Toerisme en Communicatie.

Het onderwerp Hitte is nog een relatief nieuw beleidsthema dat hierdoor ook nog niet duidelijk belegd is binnen de gemeenten en bij haar partners. Op basis van eerste gesprekken voor de invulling van het Puttense Hitteplan is er in de zomer van 2021 voor het eerst sprake geweest van extra (ambtelijke) aandacht voor het volgen van de proactieve werkwijze. Er is deze zomer echter geen sprake geweest van langdurige hitte, waardoor er geen extra (communicatieve) acties hoefden te worden ondernomen.

In aanloop naar de zomer van 2022 wordt dit gemeentelijk hitteplan ter besluitvorming aangeboden aan het college van burgemeester en wethouders. Tevens wordt voorgesteld om vóór de zomer een informatiebijeenkomst te organiseren met relevante partners en ze over de inhoud van het hitteplan bij te praten. In het najaar wordt dit gesprek herhaald en wordt samen gekeken naar mogelijke verbeterpunten.

CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN

- Samen met externe partners beschikt de gemeente Putten over een groot aantal communicatienetwerken die verschillende doelgroepen op passende wijze kunnen bereiken. Het advies aan de gemeente Putten is om hier optimaal gebruik van te maken voor een doeltreffende communicatie van handelingsperspectieven bij hitte richting de inwoners van Putten.
- Het verdient aanbeveling om actief te werken aan de bewustwording van het belang van het thema hitte binnen de verschillende betrokken beleidsdomeinen van de gemeente Putten. Het creëren van voldoende ambtelijk draagvlak lijkt de sleutel te zijn om te komen tot een succesvolle implementatie van het lokaal hitteplan.
- Het verdient aanbeveling om in aanloop naar de zomer externe partners van de gemeente Putten actief te betrekken. Zij beschikken over een groot potentieel aan beschikbare handen van zowel professionals als vrijwilligers. Over het algemeen zijn zij zich bewust van de relevantie van het thema hitte.
- Het verdient aanbeveling om in het lokaal hitteplan duidelijk vast te leggen wie, wanneer, welke verantwoordelijkheid neemt en welke acties onderneemt. Het thema hitte heeft raakvlakken met een grote diversiteit aan beleidsdomeinen. Hieruit volgt logischerwijs de noodzaak van een integrale benadering met een gedeeld eigenaarschap vanuit de verschillende betrokken beleidsdomeinen.
- Het verdient aanbeveling om na afloop van de zomer externe partners te spreken over de opgedane ervaringen. Zij kunnen duidelijke knelpunten signaleren in de zorg voor kwetsbare doelgroepen als gevolg van de intensiteit en duur van recente hitteperiodes. Hitte is een thema dat leeft in het veld en dat duidelijk aandacht behoeft.
- Het verdient aanbeveling om de opdracht ten aanzien van de uitvoering van het lokale hitteplan vanuit de gemeente Putten richting externe partners (uiteindelijk) te formaliseren. Zo zou het thema Hitte duidelijk geagendeerd kunnen worden bij het opstellen van prestatieafspraken en aanbestedingen.

RAAMWERK COMMUNICATIESTRUCTUUR HITTEPLAN GEMEENTE PUTTEN

Dit lokaal hitteplan betreft de implementatie van het Nationaal Hitteplan in de gemeente Putten. Het borduurt voort op handreikingen die het RIVM en GGD Zuid-Holland-Zuid voor het opstellen van een lokaal hitteplan geformuleerd hebben. Er is voor gekozen om in eerste instantie een raamwerk op te zetten om te komen tot een effectieve communicatiestructuur betreffende het lokaal hitteplan en de handelingsperspectieven bij hitte. De afspraken die zijn gemaakt hebben als hoofddoel de gezondheidseffecten door hitte te voorkomen (preventie) en door duidelijke handelingsperspectieven te communiceren.

Doelen van het lokaal hitteplan van de gemeente Putten zijn:

- Afstemming en vastlegging van de taken van de verschillende betrokken beleidsvelden binnen de gemeente.
- Afstemming en vastlegging van taken van de verschillende betrokken externe partners van de gemeente.
- Eenduidige en begrijpelijke communicatie op maat naar het algemeen publiek en ketenpartners.
- Voorkoming van overlap in activiteiten ter voorbereiding op, en tijdens periodes van aanhoudende hitte.
- Kennisdeling op het gebied van hitte en gezondheid.
- Borging dat medewerkers van de verschillende beleidsvelden en externe partners elkaar kunnen vinden, zodat adviezen of acties tijdens een periode van aanhoudende hitte kunnen worden afgestemd.
- Bevordering van de zelfredzaamheid van mensen en de samenredzaamheid voor kwetsbare mensen voorbereidend op en tijdens aanhoudende hitte.

Dit hitteplan is een houvast en dient flexibel te worden gehanteerd. De taken zijn niet in detail uitgewerkt en kunnen op de specifieke omstandigheden worden aangepast. Het hitteplan komt niet in de plaats van procedures of draaiboeken van de GGD, Geneeskundige Hulpverlening voor Ongevallen en Rampen (GHOR), gemeente Putten of betrokken ketenpartners. Mocht een hittegolf leiden tot een noodzakelijke opschaling, bijvoorbeeld omdat door extreem hoge temperaturen of een langdurig aanhoudende periode veel slachtoffers vallen, dan pakken de gemeente Putten, GGD NOG en GHOR dit samen op.

Jaarlijks zal de uitvoering van het hitteplan worden geëvalueerd en het hitteplan aansluitend worden geactualiseerd.

Noord- en Oost-Gelderland

VERSCHILLENDE FASEN HITTEPLAN GEMEENTE PUTTEN

Vorbereidingsfase

- Loopt van maart tot juni
- Actualiseren informatie over hitte, gezondheid en handelingsperspectieven voor algemene publiek en kwetsbare doelgroepen
- Afspraken maken over verspreiden informatie

Voorwaarschuwingfase

- Gaat in op moment dat RIVM voorwaarschuwing stuurt aan de GGD dat er kans is op een periode van 4 of meer dagen met maximumtemperatuur boven de 27°C
- Betrokken partijen bereiden zich voor op periode van aanhoudende hitte door informatie klaar te zetten voor verspreiding

Waarschuwingfase

- Gaat in op moment dat RIVM waarschuwing stuurt dat hittegolf van start is
- Verspreiden informatie over hitte, gezondheid en handelingsperspectieven voor algemene publiek en kwetsbare doelgroepen

Evaluatiefase

- Loopt van september tot december
- Evalueren functioneren lokale hitteplan
- Doorvoeren verbeterpunten

TAKEN PER ORGANISATIE HITTEPLAN PUTTEN

Vorbereidingsfase				
Organisatie	Taken	Verantwoordelijk Beleidsveld	Uitvoerend medewerker (achtervang)	Doelgroep/ Ontvanger
Gemeente Putten	Actualiseren lokaal hitteplan	Coördinatie beleidsveld water en klimaatadaptatie in samenwerking met GGD NOG (+afdeling Samenleving)	Jan Jaap van den Hoek Gert-Jan van Leeuwen	Medewerkers overige betrokken beleidsvelden Maatschappelijke partners Zorgpartners
	Actualiseren mailinglijst voor doorzetten actueel overzicht informatiematerialen hitte en hittewaarschuwing naar externe partners betreffende beleidsveld	Welzijn en zorg Burgerschap Sport en Gezondheid Maatschappelijke zorg Wonen Water en klimaatadaptatie Afdeling communicatie	Gert-Jan van Leeuwen Jan Jaap van den Hoek	Maatschappelijke partners en Zorgpartners
	Nieuwsbericht en persbericht schrijven en klaarzetten	Afdeling communicatie	<i>n.t.b.</i>	Inwoners gemeente
	Actualiseren informatie over hitte en gezondheid op site gemeente	Afdeling communicatie	<i>n.t.b.</i>	Inwoners gemeente

Noord- en Oost-Gelderland

gemeente
putten

Vorbereidingsfase				
Organisatie	Taken	Verantwoordelijk Beleidsveld	Uitvoerend medewerker (achtervang)	Doelgroep/ Ontvanger
	Werkafspraken betreffende communicatie maken met externe partners	Welzijn en zorg Burgerschap Sport en Gezondheid Maatschappelijke zorg Wonen Water en klimaatadaptatie Afdeling communicatie	Gert-Jan van Leeuwen Jan Jaap van den Hoek	Maatschappelijke partners en Zorgpartners
GGD NOG	Actualiseren lokaal hitteplan	Team Milieu en Gezondheid in samenwerking met gemeente	<i>Namen en contactgegevens noteren</i>	Medewerkers overige werkgroepen GGD Maatschappelijke partners Zorgpartners
	Informatie Hitte en Gezondheid op GGD NOG site actualiseren voor algemeen publiek en professionals (informatiematerialen in ontwikkeling, links volgen)	Team Milieu en Gezondheid Afdeling communicatie	<i>Namen en contactgegevens noteren</i>	Algemene publiek en specifieke doelgroepen
	Nieuwsbericht en persbericht schrijven en klaarzetten	Team Milieu en Gezondheid Afdeling Communicatie	<i>Namen en contactgegevens noteren</i>	Regionale media
	Interne mailinglijst actualiseren voor doorzetten	Team Milieu en Gezondheid	<i>Namen en contactgegevens noteren</i>	Toezichthouders kinderopvang, Gezonde schooladviseurs

Noord- en Oost-Gelderland

gemeente
putten

Vorbereidingsfase				
Organisatie	Taken	Verantwoordelijk Beleidsveld	Uitvoerend medewerker (achtervang)	Doelgroep/ Ontvanger
	hittewaarschuwing en informatie materialen			Team Via (bemoeizorg)
	Reminder sturen of actuele mailinglijst voor doorzetten hittewaarschuwing en informatie materialen geactualiseerd is bij coördinator lokaal hitteplan gemeente	Team Milieu en Gezondheid	<i>Namen en contactgegevens noteren</i>	Gemeente
	Verkennen mogelijkheden opzetten scholing	Team Milieu en Gezondheid	<i>Namen en contactgegevens noteren</i>	Landelijke en regionale werkgroep hitteplannen
GHOR	Beoordelen/ tegenlezen actuele versie lokaal hitteplan	Beleidsmedewerker GHOR	<i>Namen en contactgegevens noteren</i>	GHOR GGD NOG Gemeente
	Gemeenten adviseren over maatregelen bij evenementen en hitte (i.k.v. vergunningverlening) – doorlopende taak	Evenementenadvisering GHOR	<i>Namen en contactgegevens noteren</i>	Gemeente

Noord- en Oost-Gelderland

gemeente
putten

Vorbereidingsfase				
Organisatie	Taken	Verantwoordelijk Beleidsveld	Uitvoerend medewerker (achtervang)	Doelgroep/ Ontvanger
Maatschappelijke organisaties	Intern hitteprotocol opstellen en communiceren richting medewerkers	Arbo en Preventie Afdeling Communicatie Aandachtsfunctionaris Hitte	<i>Namen en contactgegevens noteren</i>	Medewerkers en vrijwilligers
Zorgorganisaties	Intern hitteprotocol opstellen en communiceren richting medewerkers	Arbo en Preventie Afdeling communicatie Aandachtsfunctionaris Hitte	<i>Namen en contactgegevens noteren</i>	Medewerkers en vrijwilligers

Taken in de Voorwaarschuwingsfase				
Organisatie	Taken	Verantwoordelijk beleidsveld	Uitvoerend medewerker	Doelgroep/ ontvanger
Gemeente Putten	Voorwaarschuwing doorsturen naar verantwoordelijke beleidsvelden	Beleidsveld Gezondheid Beleidsveld water en klimaatadaptatie	Gert-Jan van Leeuwen Jan Jaap van den Hoek	Verantwoordelijke beleidsvelden gemeente Welzijn en zorg Sport en Gezondheid Maatschappelijke zorg Wonen Afdeling communicatie

Noord- en Oost-Gelderland

gemeente
putten

Taken in de Voorwaarschuwingsfase				
Organisatie	Taken	Verantwoordelijk beleidsveld	Uitvoerend medewerker	Doelgroep/ ontvanger
	Voorwaarschuwing doorsturen naar externe partners	Welzijn en zorg Burgerschap Sport en Gezondheid Maatschappelijke zorg Wonen Water en klimaatadaptatie Afdeling communicatie	Gert-Jan van Leeuwen Jan Jaap van den Hoek	Maatschappelijke partners en Zorgpartners
	Nieuwsbericht en persbericht alvast klaarzetten voor mogelijke publicatie	Afdeling communicatie	<i>n.t.b.</i>	Lokale media
GGD NOG	Voorwaarschuwing doorsturen naar coördinator Hitteplan Gemeente	Team milieu en gezondheid	<i>Namen en contactgegevens noteren</i>	Gemeente
	Voorwaarschuwing doorsturen naar GHOR	Team milieu en gezondheid	<i>Namen en contactgegevens noteren</i>	GHOR
	Nieuwsbericht en persbericht doorzetten naar afdeling communicatie ter voorbereiding publicatie	Team milieu en gezondheid	<i>Namen en contactgegevens noteren</i>	Lokale media

Noord- en Oost-Gelderland

gemeente
putten

Taken in de Voorwaarschuwingsfase				
Organisatie	Taken	Verantwoordelijk beleidsveld	Uitvoerend medewerker	Doelgroep/ ontvanger
	Via interne mailinglijst voorwaarschuwing doorzetten naar betrokken werkgroepen GGD	Team Milieu en Gezondheid	<i>Namen en contactgegevens noteren</i>	Toezichthouders kinderopvang, Gezonde schooladviseurs Team Via (bemoeizorg)
GHOR	Aanvullende maatregelen op draaiboek en extreem weer scenario kenbaar maken aan gemeenten en organisatoren	Evenementenadvisering GHOR	<i>Namen en contactgegevens noteren</i>	Gemeenten/ vergunningverleners Organisatoren evenementen
Zorgorganisaties en maatschappelijke organisaties	Medewerkers en vrijwilligers informeren over verwachte hittegolf en hitteprotocol	Arbo en preventie Afdeling communicatie Aandachtsfunctionaris Hitte	<i>Namen en contactgegevens noteren</i>	Medewerkers en vrijwilligers
	Cliënten, mantelzorgers en doelgroepen informeren over verwachte hittegolf en te treffen voorbereidingen		<i>Namen en contactgegevens noteren</i>	Cliënten, mantelzorgers en doelgroepen
	Werkplanning en inzet medewerkers en vrijwilligers aanpassen aan verwachte hittegolf		<i>Namen en contactgegevens noteren</i>	Medewerkers en vrijwilligers

Taken in de waarschuwingsfase				
Organisatie	Taken	Verantwoordelijk beleidsveld	Uitvoerend medewerker	Doelgroep/ ontvanger
Gemeente Putten	Waarschuwing doorsturen naar verantwoordelijke beleidsvelden	Beleidsveld Gezondheid Beleidsveld water en klimaatadaptatie	Gert-Jan van Leeuwen Jan Jaap van den Hoek	Verantwoordelijke beleidsvelden gemeente Welzijn en zorg Burgerschap Sport en Gezondheid Maatschappelijke zorg Wonen Afdeling communicatie
	Waarschuwing doorsturen naar externe partners	Welzijn en zorg Burgerschap Sport en Gezondheid Maatschappelijke zorg Wonen Water en klimaatadaptatie Afdeling communicatie	Gert-Jan van Leeuwen	Maatschappelijke partners en Zorgpartners
	Nieuwsbericht en persbericht verspreiden	Afdeling communicatie	<i>n.t.b.</i>	Lokale media
GGD NOG	Waarschuwing doorsturen naar coördinator Hitteplan Gemeente	Team milieu en gezondheid	<i>Namen en contactgegevens noteren</i>	Gemeente
	Waarschuwing doorsturen naar GHOR	Team milieu en gezondheid	<i>Namen en contactgegevens noteren</i>	GHOR

Noord- en Oost-Gelderland

gemeente
putten

Taken in de waarschuwingsfase				
Organisatie	Taken	Verantwoordelijk beleidsveld	Uitvoerend medewerker	Doelgroep/ ontvanger
	Afdeling communicatie vragen nieuwsbericht en persbericht te versturen	Team Milieu en Gezondheid	<i>Namen en contactgegevens noteren</i>	Lokale media/ algemene publiek
	Via interne mailinglijst voorwaarschuwing doorzetten naar betrokken werkgroepen GGD	Team Milieu en Gezondheid	<i>Namen en contactgegevens noteren</i>	Toezichthouders kinderopvang, Gezonde schooladviseurs Team Via (bemoezorg)
	Beantwoording vragen algemene publiek	Team Milieu en Gezondheid	<i>Namen en contactgegevens noteren</i>	Algemene publiek
GHOR	Advisering op aanvraag bij A en B evenementen. Bij C evenementen toezicht op effect genomen maatregelen.	Coördinator GHOR	<i>Namen en contactgegevens noteren</i>	Gemeenten, organisatoren evenementen
Maatschappelijke organisaties en zorgorganisaties	Medewerkers informeren over hitte waarschuwing		<i>Namen en contactgegevens noteren</i>	Medewerkers en vrijwilligers
	Kwetsbare cliënten en mantelzorgers informeren over hitte-golf		<i>Namen en contactgegevens noteren</i>	Cliënten, mantelzorgers en doelgroepen
	Uitvoeren gemaakte werkafspraken		<i>Namen en contactgegevens noteren</i>	Medewerkers, mantelzorgers en vrijwilligers

Noord- en Oost-Gelderland

gemeente
putten

TAKEN IN DE EVALUATIEFASE (NAJAAR- WINTER)

Organisatie	Taken	Verantwoordelijk beleidsveld	Uitvoerend medewerker	Ontvanger/ Doelgroep
Gemeente Putten	Evaluëren ervaringen uitvoering lokaal hitteplan	Coördinatie beleidsveld water en klimaatadaptatie in samenwerking met GGD NOG en afdeling Samenleving en afdeling Communicatie	Jan Jaap van den Hoek Gert-Jan van Leeuwen <i>n.t.b.</i>	Medewerkers overige betrokken beleidsvelden Maatschappelijke partners Zorgpartners
GGD NOG	Evaluëren ervaringen uitvoering lokaal hitteplan	Team Milieu en Gezondheid in samenwerking met gemeente	<i>Namen en contactgegevens noteren</i>	Medewerkers overige betrokken beleidsvelden Maatschappelijke partners Zorgpartners
GHOR	Evaluëren ervaringen uitvoering lokaal hitteplan		<i>Namen en contactgegevens noteren</i>	Gemeenten, organisatoren evenementen
Maatschappelijke organisaties en Zorgorganisaties	Intern evalueren ervaringen uitvoering lokaal hitteplan		<i>Namen en contactgegevens noteren</i>	Medewerkers, vrijwilligers, doelgroepen

Noord- en Oost-Gelderland

Tips bij Hitte

Lees wat je kunt doen om koel te blijven in een warme periode. Zorg goed voor jezelf én voor anderen voor wie dit misschien lastig is, zoals ouderen, zieken en/of jonge kinderen. Vermijd direct in de zon zitten of bewegen, zeker midden op de dag. Let ook extra op als het warmer is dan 25 °C. Zo voorkom je zonnebrand en ziekte door de hitte.

VÓÓR DE HITTEGOLF

Neem vooraf maatregelen:

- zorg voor zonwering
- zorg voor verkoelende kleding van katoen of linnen
- zorg voor een ventilator / airco

TIJDENS DE HITTE

Zorg dat je altijd water bij je hebt.

Volg de weersverwachtingen.

Smeer je op tijd in als je de zon niet kunt vermijden.

WEES VOORBEREID

HOUD JEZELF KOEL

Draag een zonnebril en een hoed of pet.

Leg een vochtige doek in je nek of neem een koele douche of voetenbad.

Kies voor lichte en luchtige kleding van katoen of linnen.

Kies voor sporten en buitenspelen een koeler moment op de dag uit.

Zoek een plek in de schaduw of ga naar een koele publieke ruimte.

DRINK VOLDOENDE

Drink voldoende water. Ongeveer een glas per uur (ook als je geen dorst hebt).

Drink vooral WATER. af en toe koffie of thee kan ook. Drink **GEEN** alcohol. alcohol zorgt voor uitdroging

Kleurt je urine **DONKER**? Drink meer!

DRINK VOLDOENDE

HOUD JE WONING KOEL

Zorg voor schaduw rondom het huis. Denk voor schaduw aan bomen, parasols en/of schaduwdoeken.

! Groen houdt minder warmte vast dan stenen.

Benut je zonwering maximaal. Zorg dat zonwering omlaag is en de gordijnen gesloten zijn voordat de zon op het huis staat. Houd alles dicht zolang de zon schijnt.

Zet je ramen en deuren open zolang het buiten koeler is dan binnen. Zorg dat de koele lucht zich kan verplaatsen, bijvoorbeeld met een ventilator

(Ver)bouw je woning hittebestendig. Zorg voor goede isolatie, bedek een plat dak met sedumplantjes of ander groen, of zorg voor lichte dakbedekking.

ZORG VOOR ANDEREN

Zorg voor anderen voor wie dit misschien lastig is, zoals ouderen of zieken, en/of jonge kinderen.

Zorg dat iemand anders langsgaat wanneer je zelf niet kunt.

112
Een zonnesteek kan gevaarlijk zijn. Bel 112 als iemand

- steeds overgeeft
- of in de war is
- of is flauwegevalen en na 2 minuten nog niet wakker is.

ZORG VOOR ANDEREN

Zon in overvloed? Verzorg je zelf en anderen goed!
Kijk voor meer informatie op de website van GGD Leefomgeving

Tips bij Hitte - voor ouderen

Bent u op leeftijd? Dan heeft u meer kans op schade aan uw gezondheid door hitte. Dit heeft verschillende oorzaken. Zo neemt het dorstgevoel af met de leeftijd en raakt uw lichaam warmer minder goed kwijt. Ook kan het zijn dat uw lichaam minder reserve heeft om gevolgen van uitdroging en oververhitting op te vangen. Sommige medicijnen hebben ook invloed. Lees hier wett u kunt doen om in een warme periode koel te blijven en schade aan uw gezondheid te voorkomen.

Vraag of accepteer aangeboden hulp als dat nodig is om onderstaande adviezen op te kunnen volgen.

WIEES VOORBEREID

VOORAFGAAND AAN DE HITTE

Zorg voor lichte en luchtige kleding van katoen of linnen.

Zorg ervoor dat u producten in huis heeft die zorgen voor verkoeling? Bijvoorbeeld een voetenbad (teiltje) of ventilator.

Sommige medicijnen hebben invloed op uw lichaamstemperatuur of vochtafvoer. Houd hier rekening mee. Weet wat u gebruikt.

Zorg voor een zonnebril en een hoed of pet en zonnebrand in huis.

HOUD UZELF KOEL

TUDENS DE HITTE

Draag een zonnebril en een hoed of pet. Smeer u goed in met zonnebrandcrème, als u de zon niet kunt vermijden.

Kies een koel moment op de dag om naar buiten te gaan. Neem een flesje water mee.

Draag lichte, luchtige kleding. Voorkom rechtstreekse straling van de zon op uw huid.

Vermijd de zon. Blijf in de schaduw. Te warm in huis? Ga naar een koele publieke ruimte zoals buurthuis of bibliotheek.

DRINK VOLDOENDE

HOUD UW WONING KOEL

Drink voldoende water. Ongeveer een glas per uur. Ook als u geen dorst heeft!

Houd bij hoeveel u gedronken heeft. Gebruik zo nodig een checklist.

Bent u minder mobiel? Zorg dat een kan water binnen handbereik staat.

Drink vooral water. Drink geen alcohol. Alcohol zorgt voor uitdroging.

HOUD UW WONING KOEL

PRAKTISCHE TIPS

Benut uw zonwering maximaal. Warmte die buiten blijft heeft u niet kwijt te raken. Zorg voor zonwering aan de buitenzijde van uw huis en doe deze omlaag voordat de zon op het huis staat. Sluit zo nodig de gordijnen. Houd alles dicht zolang de zon schijnt.

Regel hulp om uw woning koel te houden als u dit niet zelf kunt.

Zet uw ramen en deuren open zolang het buiten koeler is dan binnen. Zorg dat de koude lucht zich kan verplaatsen, bijvoorbeeld met een ventilator.

Kleurt uw urine donker? Drink meer! Ook als u geen dorst heeft.

Te warm voor uw wandeling buiten? Blijf in huis kracht- en lenigheids oefeningen die u zelf rustig en veilig kunt doen.

Eet vezelrijk met genoeg volkoren producten en groente en fruit. Dit helpt harde ontlasting te voorkomen.

Voorkom vallen. Bij hitte kunt u eerder onvast ter been zijn. Kom rustig overeind. Blijf eerst een moment zitten en ga daarna een moment staan voordat u begint met lopen.

Zon in overvloed? Verzorg je zelf en anderen goed!
 Kijk voor meer informatie op de website van GGD Leefomgeving

Tips bij Hitte - Sport 'cool' op warme dagen

Lees wat je kunt doen om koel te blijven in een warme periode. Als je gaat sporten is het belangrijk extra (voorzorgs)maatregelen te nemen. Vermijd sporten op het heetst van de dag. Let extra op als het warmer is dan 25 °C.

Zorg dat je altijd water bij je hebt.

Volg de weersverwachtingen.

Smeer je in met zonnebrandcrème als je de zon niet kunt vermijden.

Sommige medicijnen hebben invloed op je lichaamstemperatuur of vochtafvoer. Houd hier rekening mee.

WEES VOORBERIED

HOUD JEZELF KOEL

Draag een zonnebril en pet. Kies voor lichte ventilerende en zweetafvoerende sportkleding. Neem droge kleding mee.

Ga sporten op een koeler moment van de dag.

VOOR 12.00 UUR
NA 18.00 UUR

Sport minder lang en minder intensief. Bouw rustig op en neem pauzes tussendoor.

Kies een koele ondergrond en plaats. Sport in de schaduw of binnen.

Drink voldoende water, ongeveer een liter per uur

Wissel water en (isotone) sportdrink af bij langdurig sporten.

Drink VOOR, TIJDENS en NA het sporten. Neem voldoende rust- en drinkpauzes.

Kleurt je urine DONKER? Drink meer!

DRINK VOLDOENDE

ZORG VOOR JEZELF EN ANDEREN

Wees alert en luister naar je lichaam. Ken je grenzen en stop op tijd!

Ooit problemen gehad bij hitte? Dan heb je kans op herhaling. Wees extra alert!

Een zonnesteek of hitteberoerte kan gevaarlijk zijn. Bel 112 als iemand:

- steeds overgeeft
- in de war is
- is flauwgevallen en na 2 minuten nog niet wakker is.

Zon in overvloed? Verzorg je zelf en anderen goed!
Kijk voor meer informatie op de website van [GGD Leeuwarden](http://www.ggd-leeuwarden.nl).

Noord- en Oost-Gelderland

Tips bij Hitte - voor (jonge) kinderen

Jonge kinderen zijn kwetsbaar bij een hittegolf. Zij kunnen zichzelf nog niet goed beschermen tegen hitte en kunnen eerder uitdrogen of oververhit raken. Kijk hieronder wat je kunt doen om je kind te beschermen. Let extra op als het warmer is dan 25 graden.

VÓÓR DE HITTEGOLF

- zorg voor zonwering
- zorg voor koele en beschermende kleding, hoed/pet en zonnebril
- koop alvast zonnebrandcrème
- zorg zo nodig voor een ventilator of airco

TJEDENS DE HITTE

Zorg dat je altijd water bij je hebt.

Zorg dat jij en je kind een zonnebril (met 100% UV bescherming) en hoed of pet dragen.

Smeer je kind in met een zonnebrandcrème van minimaal Factor 30. Ook met kleding aan en in de schaduw kunnen jullie verbranden.

WEES VOORBEREID

ZORG VOOR KOELTE

Kies voor lichte en luchtige kleding van katoen of linnen. Bedek zoveel mogelijk huid.

Kies een koel moment op de dag om naar buiten te gaan. Voor 12.00 uur of na 18.00 uur.

Een badje en spelletjes met water geven koelte en plezier. Houd altijd toezicht als je kind in een badje zit.

Thuis te warm? Zoek een plek in de schaduw of ga naar een koele publieke ruimte zoals buurthuis of bibliotheek.

DRINK VOLDOENDE

Bied je kind ieder uur wat te drinken aan en drink dan zelf ook iets.

Bied vooral extra water aan in plaats van suikerhoudende dranken.

Controleer of de luiers van je kind nat zijn en of het huilt met tranen. Geen tranen en/of minder dan 3 natte luiers? Biedt meer drinken aan!

Fruit bevat veel vocht. Maak er iets van en bied dit aan als fruithapje. Ook lekker voor jezelf om koel te blijven!

HOUD JE WONING KOEL

Zorg voor schaduw rondom het huis. Denk voor schaduw aan bomen, parasols en/of schaduwdoeken.

Benut je zonwering maximaal. Zorg dat zonwering omlaag is en de gordijnen gesloten zijn voordat de zon op het huis staat. Houd alles dicht zolang de zon schijnt. Plaats zonwering het liefst aan de buitenkant van je huis.

Zet je ramen en deuren open als het buiten koeler is dan binnen. Zorg dat de koele lucht zich kan verplaatsen, bijvoorbeeld met een ventilator.

Slaapkamer te warm? Laat je kind op een koelere plek in slaap vallen. Til je kind in bed zodra het koel genoeg is.

Je kind kan een zonnesteek oplopen als het te lang zonder bescherming in de zon speelt. Bij een zonnesteek raken de hersenen 'oververhit'. Als je denkt dat je kind een zonnesteek heeft, breng het dan naar een koele plaats en spoel het gezicht en de polsen af met koud water. Als het niet snel beter gaat, ga dan naar de huisarts. **Neem ook contact op met de huisarts als je denkt dat je kind uitdroogt.**

Zon in overvloed? Verzorg je zelf en anderen goed!
 Kijk voor meer informatie op de website van [GGD.Leefomgeving](http://GGD.Leefomgeving.nl) en Opvoeden.nl